



Nro. 38.

**A' FELS. AUSTR. CSÁSZÁR, ÉS AP. KIRÁLY  
KEGYELMES ENGEDELMEBŐL.**

Indúlt Bétsből, Kedden November 8-dik napján,  
1808-ik esztendőben.

Magyar Ország.

**M**inekutánna a' mostani Posonyi Ország Gyűlésén hozatott törvények 's végzések a' Fels. Királytol sanctionáltattak, az az, helybe hagyattattak és meg erősítettek vólna, az Eö Királyi Felsége kegyelmes akaratja fzerént azon Ország Gyűlésnek vége lönn. A' kik vagy hivatal fzerént való kötelességekből, vagy pedig más indító okból azon jelenvóltanak azt beszélik, hogy régtől fogva nem folytak a' dolgok az illy közönséges gyűléseken olly tsendefsen, olly szépen, és olly foganatofsan mint ezen, és hogy az uralkodó Felség nagyon meg van



az Ország Karjaival és Rendjeivel elégedve, melly nem kis fzeget fog az Austriai Monarchia ellenségeinek fejekbe ütni.

Fels. Urunk az Ország Gyűllésének végével nagy méltóságú Szécheny Sándor Camerae Praeses, és Magy. Királyi Kintstartó Ur Eö Excellentziáját, hofz-fzas fzolgalatjára nézve, nyugodalomra botsátani, 's egyfzersmind a' Sz. Leopold Rendjének Commendatoráva, és helyette Status Consiliarius Méltos. Semsey András Úr Eö Excellentziáját Camerae Praesessé; helyette Méltos. Atzél István Personalis Ur Eö Nagyságát Status Consiliariusá; helyette Mélt. Udvari Consiliarius és Referendarius Méltos. Majláth György Ur Eö Nagyságát Personalisá; e' helyett a' Septemviralis Táblának egyik Erd. Assessorát Méltos. Fáy Barnabás Urat Kir. udvari Consiliariusá, és a' Fels. Kir. Udvari Magy. Cancelláriának Referendariusává; Titt. Muzslay Antal Ur Eö Nagyságát, a' Septemviralis Táblának egyik Assessorat, és Tek. Temes Vármegyének vólt Administratorát Csánad Vármegyei Fő Ispánná; nagy méltóságú Gr. Illésházy István Ur Eö Excellentziáját, Tek. Trencsén és Liptó Vármegyéknek örökös és Fő Ispanját Arany Gyapjas vitézzé; Méltos. Verhováczy Maximilián Zágrábi Püspök és Cs. K. valóságos titkos Tanátsos Úr Eö Excellentziáját a' Sz. István Rendjének Commendatorává; Méltos. Sz. Király Szabadjai Rozsos Pál Veszprémi Püspök Eö Nagyságát Mélt. Szalai Gr. Barkóczy Ferencz Cs. K. Kamarás és Tanátsos Urat, Tek. Pest, Pilis és Sólt egyesült Vármegyéknek Fő Ispán képét viselő Administratorát, Mélt. Fái Fáy Agoston Kir. Udvari Tanátsos Urat, Tek. Ugocsa Vármegyének fő



Ispánját, és Tek. Beregh Vármegyének Fő Ispány képét viselő Administratorát Cs. K. valóságos belső Tanácsosokká, Tek. N. Kállói Kállay Miklós Urat, Tek. Zabolcs Vármegyének első All-Ispánját Kir. Tanátsofsá kegyelmessen tenni méltóztatott.

A' Sz. István Apostoli Magy. Király Rendjének kis keresztjével következő nagy érdemű Hazánk-fiai tiszteltettek meg, úgymint: N. Lónyai Lónyay Gábor Cs. K. Kamarás Ur, Tek. Zemplén Vármegye első All-Ispánja és Ablegatusa; Péchujfalusi Péchy János, Kir. Tanácsos, Tek. Sáros Vármegyének első A. Ispánja és Ablegatusa; Prileczky Károly Kir. Tanácsos és Vice Palatinus; Bezéredy Ignátz, Cs. K. Udvari Tanácsos, Tek. Zala Vármegye Ablegatusa; Dwornikowics Miklós Kir. Tanácsos; Galgóczy Antal Kir. Tanácsos, Tek. Posony Vármegyének első A. Ispánja és Ablegatusa, Kífs Károly, Gömör Vármegye Ablegatusa.

A' Fels. Kir. Törvényes Tablának Afsefsorai-va a' következők tétettek: Tifzta Ferencz Abaújvármegye 2-ik All-Ispánja és Ablegatusa; Lánczy József Kir. Tanácsos és Torna Vármegyének első A. Ispánja, Mérey Lajos Kir. Fiscalis, Márkos Ignátz Tek. Wefzprém Vármegyének fő Jegyzője és Ablegatusa.

### Rénusi Szövetség.

A' tudós világ előtt eléggé esméretes Hydraulicus, Baváriai Kir. Titkos Tanácsos Wiebeking Ur, a' Bavaria Országi vizi épületeknek Directora Erfurtba hivattatván, mind a' két Császártól igen kegyelmessen fogadtatott. Kaffzelbe menvén, ott



is a' Király eleibe botsáttatott, a' kitől azon környéknek meg vizsgálására küldetett, a' mellyen a' Weser és Elbe folyovizek közt egy vizi tsatornát vonni szándékozik.

Napoleonnak Erfurtban való mulatása alatt a' Jénai Universitas néhány Profefsorokat tiszteletére küldött, a' kiket kegyefsen fogadván, azon fő Oskolának jelenvaló állapotjáról, a' Profefsoroknak és tanulóknak számokról, fizetésekről, egyéb jövedelmeikről, a' tanítás módjáról, a' városról, és az ott való Cathol. templomról szorgalmasan tudakozódott. Henry Profefsor, 's egyzersmind Cathol. Papot magához hivatta, és minekutánna mindenről vóltaképen tudósítatott vólna, az ennekelötte két esztendővel, úgymint October 14-ik napján, 1806-ik esztendőben történt verekedés alkalmatosságával Jénában vagy egészlen le égett, vagy nagyon meg károsítatott házaknak fel építetésekre, az akkor vagy meg hólt vagy meg sebesitetett lakosok özvegyeiknek 's árvaiknak számokra 300000 livert rendelt, az Universitást a' Blankenhaymi uradalommal meg ajándékozta, a' Cathol. Templomnak fel építésére 80000, annak esztendei dotatiójára 3000 livert ajánlott, a' mellyekről való Csász. decretumot Henry Profefsor által Jénába meg is küldötte. Ezt a' tudos férfiat, nem különben Vogel Jénai Polgármester, és Stark Orvos Doctor Urakat az érdem legionak kereszttjével meg tisztelte, végre Henry Profefsor Urat Erfurti Canonicusá tette, 's nékie 2000 liverből álló pensiót rendelt esztendönként. A' Jénában epitetendő Cathol. Templomnak Maria de Vittoria név fog adattatni, és mindeu esztendőben, October 14-ik napján, a' mellyen tudni



illik a' Jénai véres ütközet esett, abban közönséges mise tartattatni.

Darü Francia Intendans, vagy tábori fő Commissarius, a' ki Napoleon Császártól Erfurtba hivattatott, onnan ismét vissza tért Berlinbe, olly rendelést vévén Fejedelmétől, hogy a' Pruffziai Statusokat, a' Tilsiti békefésében tett meg határozás fzerent a' Pruffziai Királynak vissza adja. De minden Pruffziai Statusokból ki fognak e' a' Frantzia hadi seregek menni, és vissza adják e' a' Stettini, Küstrini és Glogaui várakat, azt az idő választya el. I. Sándor Orosz Császár Erfurtból végképen lett el menetele előtt, a' Beneventi és Neuchateli hercegeket (Talleyrandot és Berthier Sándort) a' Sz. András Rendjének gyemántal rakott keresztyével, Napoleon Császár pedig Tolstoy Grófot a' nagy sas tzimmerrel, nem különben Wieland és Göthe Német Országi két hires Tudost az érdem legionak keresztyével ajándékozták és tisztelték meg. Sándor Császár sem felejtkezett el e' két tudós emberről, hanem Göthét a' Sz. András Rendjének nagy-Wielandot ugyan azon Rendnek középső keresztyével tisztelte meg. — Lipsiai Professor Erhard, a' ki a' Napoleon Codexet Frantziából Német nyelvre fordította, és szép jegyzésekkel meg bővítette, annak egy nyomtatványat Napoleon Császárnak személy fzerent be atta, tölle egy igen betses brilliántos gyűrüt nyert ajándékba. A' több jelenvölt Királyok is, a' kiknek ez a' Professor Ur ezen munkáját bé nyújtotta, igen kegyelmesen vették, és gazdagon meg jándékozták ötet.



## Spanyol Ország.

Bayonnéból Octob. 18-ik napján. A' Spanyol Országi tudósítások fzerént, nagy visszavonás és gyűlölség uralkodik a' tartományokbéli insurgensek közt. — A' Castiliai lakosok az Arragóniai és Andalusiai lakosokat gyomrokból útálják. A' Castiliai és Catalóniai lakosok közt való régi gyűlölség még most is fenn van, és sok véres verekedésre való alkalmatofságot fzolgáltat. — A' Valentziai insurgensek minden egyéb tartománybéli insurgensekkel gyűlölségben élnek, és a' Galliciai 's Asturiai lakosok nagy útálatban vannak a' Pyreneusi hegyek közt lakó Spanyolok előtt.

A' Spanyol Insurgenseknek néhány vezérjeiket következendöképen festik le a' Bayonnei tudósítások. — Pallafoxban leg kevesebb bizodalnok van a' Castiliai patriótáknak. Ö egy Arragóniai fő és fzámos familiából fzármazott, 's ugyan erre nézve abban az Országban sok követöket nyert. Madritban, minden talentom tapasztalás nélkül való, és hafzontalan embernek tartatik. Ö és a' több insurgensek vezérjeik közt nagy villongás uralkodik, és ö soha sem esmérte meg a' revolutionalis Juntákat. — Navarrog Generálnak is kevés hitele van a' Spanyol Patrióták előtt. IV. Károly Király 1793-ik esztendőben Generalisá tette ötet. — Don Ventura Caro Generál Kapitány a' Valenciai Insurgenseket kommandirozza. Ö küldetett Fr. Generál Dühesme ellen is Cataloniába. Ezek közt a' Generálisok közt semmi egyefség nintsen, a' nép se betsülli öket, és leg kifsebb reménységek sints bennük s. a. t. — Most tellyefséggel semmi új hireket



nem vettünk Spanyol Országból, de mihelyt minden oda rendelt Fr. hadi seregek oda meg érkeznek, és mihelyt Napoleon Császár az ott lévő Francia Armádiát kezére veszi, mindjárt több újságokat hallunk.

### Francia Birodalom.

A múlt October 19-ik napján, reggel érkezett meg Napoleon Császár St. Cloudba fzerentséfsen. Azoknak befzédjek után, a' kik ezt a' Fejedelmet látták, azt befzéllik a' Párisi Zsurnalisták, hogy igen vidám és egészséges szine van, és hogy szembe-tünöképen vastagodik a' teste azok után a' sok hadi nyomorúságok után is, a' mellyeket ő a' Francia revolutió miatt támadt háborúnak kezdetétől fogva szenvedett. Azt is írják a' Párisi Zsurnálisták, hogy nem sokáig marad Napoleon Császár a' St. Clou-di kastélyban, hanem hogy a' múlt October vége felé Bayonnében lenni szándékozott, a' melly idő pontjára a' Spanyol Országba rendeltetett Fr. hadi seregek is oda meg érkezhetnek.

A' Spanyol Orzági határokról Párisba küldett tudósítások semmi hadi történetekről nem emlékeznek, hanem tsak azt mondják, hogy mind a' két rész, t. i. mind a' Spanyol Insurgensek, vagy inkább Patrioták, mind az ellenek ment Francia hadi seregek erősen készülnek a' tsatázásokra; hogy az elsöbбек több Corpusokra osztattak fel; hogy a' hegyek közt lévő szoros utakat járatlanakká tenni igyekeznek, hogy az országos utakat sántzokkal, és az erdökön le vagdalt fákkal töltik meg, és hogy minde-nütt, a' hol szabadon bé mehettek volna a' Francia-ziák, mélly sántzokat astak, 's azokat öldöklő fzer-



számokkal bé töltötték. — Más részről a' Frantzia seregek még most is előbbi tanyájokon feküsznek, és addig, míg minden oda rendelt hadi seregek hozzájuk meg nem érkeznek, nem is fognak a' hadi munkához kezdeni. — Kataloniában ottan ottan öfzve tsapnak a' külső vigyázaton álló fegyveres emberek. — General D ü h e m e erős lábon áll Barcello-nában, és noha gyakorta próbálták a' patriotak őtet azon tenger mellett fekvő erős városból ki mozditani, mindazáltal még ekkorig semmire se mehettek. — Portugalliával úgy bánnak az Anglusok, mint fegyverekkel meg vett Országgal, a' Tagus folyoviz torkánál lévő erősségekben Anglus vitorlákat függefztettek fel, sok requisitiókat tesznek, 's azoknál fogva nagyon el idegenitik magoktól a' lakosokat, és a' mint a' Frantzia Zsurnalisták írják, semmi kedvet nem mutattak a' Francziáknak onnan való kiköltözésekenn, és a' Brittusoknak oda lett bemenetelekenn. — Mivel a' Portugallusok és Spanyolok közt eleitől fogva mindenkör nagy nemzeti gyűlölség uralkodott; nehezen fogják az elsőbbek az utólsóbbakat a' Frantziák ellen való hadakozásban segíteni.

A' 19.ik Octoberi Lausannei közönséges újság levelek fzerént, a' Collingwood Admiral kormánya alatt lévő 15 linea hajóból álló Anglus, és Tuloni hajósereg, mellyen szállítani való hadi népvólt, és vagy Kadikszba, vagy Lifzbonába szándékozott ki szállani, a' tengeren egymással meg ütköztek. Ez ugyan nem lehetetlenség, de mivel sem az ütközetnek napja fel nem tétetik, sem a' Franczia és Anglia Orzági közönséges levelek ezen



történetről nem emlékeznek, annak valóságát kétségbe lehet hozni.

Bayonnéból Octob. 15-ikén. Marsal Le-febure Dánczigi Herczeg ide jöven a' Saragofsa körül fekvő Fr. hadi népnek vezérlését kezére vette, sok artilléria és Indzsinör tisztek követik az ő armádiáját, a' mellyből azt lehet itilni, hogy ő Saragofsa ostromlásával kezdi el a' háborút. — A' Sevillai Status Juntanak tagjai Felsőleges titulussal élnek. — A' Madritti Generál Juntának tagjai nem egyesek egymás közt. A' múlt September 26-ikán nagy veszekedés támadván köztök egymást hajon fogva húzták. Azok, a' kik a' békefséget javaslották, tömlötzökre vettettek. Az insurgens seregektől sokan el szöktek, azok a' parasztok, a' kikből azok állanak, a' hadi nyomorúságot meg únván. Az insurgens Generálisok azon proba tételeikben, mellyek fzerént ők az Ebro folyóviz mellett táborozó Fr. seregeket onnan kimozdítani, és hátok megé menni igyekeztek, nem bóldogólhattak.

Vittoriából Octob. 12-ikén. A' mi jó Királyunknak Jósef Napoleonnak fő hadi fzállása még most is városunkban vagyon. A' jelenvaló fzempillantat az egész Spanyol nemzetre nézve igen fontos. Hogyha azok az Ország Nagyjai, a' kik a' Király hivségére meg esküttek, 's tölle hivatalokat is kértek, ha mondom, ezek a' Királynak azt a' kegyelmefségét, melly fzerént bünök botsánatját meg igrte, el fogadják, jó leszen dolgok; ellenben ha partofságokban továbbra is meg maradnak, meg fogják a' Frantzia fegyvernek súllyát érezni. — Hogyha Jósef Napoleon Király (igy szólunk tovább a' Vittoriai tudósítások) fegyverével veszi meg Spa-



nyolc Országot, köteles lészzen e' a' Nemefiségnek és Papságnak, mint az ő Királyi széke leg nagyobb el-  
lenségeinek felette való kintseit meg hagyni? — Ma  
még minden Spanyol Országai Karok és Rendek szá-  
mot tarthatnak azon privilegiumoknak meg maradá-  
sára, a' mellyeket nékiek a' Király meg igirt; ellen-  
ben hólnap, ha fegyverével veszi meg az Országot,  
azokra nézve nagy reformatiót teszen.

A' Journal de l'Empire nevezetü Párisi újság  
leveleknek 18-ik Octoberi darabjában ezeket olvas-  
suk: „Marquis de la Romana (a' Dánia Országból  
kiszökött Spanyol hadi népnek fő vezérje) Bilbaotól  
nem messze, a' S. Anderói kikötőhelybe ki szállván,  
ottan a' Generál Bleck Corpusával szándékozik az  
alatta valókat öszve kaptsolni. Ahoz képest Fr.  
General Verdier számos hadi néppel Durangóba  
marsirozott, és még több hadi seregek is parantsó-  
latot vettek az oda való menetéire. — A' mi ka-  
tonáink (igy szól továbbá a' fent nevezett Párisi  
Zsurnál) szinte ugyan égnek a' Spanyol Patriotak-  
kal való meg ütközésnek kívánságával, es semmitől  
annyira nem félnek, mint attól, hogy mihelyt őket  
az insurgensek meg lattyák, azonnal széllyel fognak  
futni.

### Nagy Britannia.

A' múlt posta napon költ Magy. Kurirnak 589-ik  
lapján említettük, hogy a' Londoni lakosoknak ké-  
pekben az oda való Fő Polgármester és Tanács azok  
ellen a' Generálisok ellen, a' kik a' Portugalliában  
vólt Fr. hadi seregeknek fő vezérjével Junot Gene-  
rállal az Anglusokra nézve gyalázatos, a' Frantziák-



ra nézve pedig ditsőséges capitulationora léptek, a' Fels. Királynak esedező levelet nyújtottak be, 's azoknak érdemek fzerént való meg büntetéseket kívánták. Ez az esedező levél következőképen vólt kézfitve: —

„Leg kegyelmesebb Király! Felségednek leg alázatosabb és leg hivebb jobbágyi Felséged Királyi fzikéhez melységes alázatofsággal közelitvén nagy szomorúsággal és meg illetődéssel jelentik azon való álmélkodásokat, hogy a' Felséged Portugalliában lévő Generálifjai olly gyalázatos egyefségre léptek az ellenséggel. Azok a' környülállások, melyek ezen szomorú meg egyezést követték, Felséged minden kar és rendbéli jobbágyinak fziveket igen meg szomorították; ezen mind a' nemzetre, mind frigyes barátira nézve gyalázatos megegyezésnek hire benne nagy bosszuságos gerjesztett. Azon gyözedelem után, mellyet a' vitéz és jó fenytékü Britanniai hadi seregek magoknak fzerzetek, és a' melly után lehetetlen vólt volna az ellenségnek a' hadi fogságtól meg menekedni, a' gyözedelemnek kofzorúi a' mi vitézeinknek fejekről le tépettek, és olly feltételek engedtetek az ellenségnek, melyek az Anglus nevet egészlen meg motskollyák, és a' melyek a' Brittusoknak valóságos hafznokkal egyátallyában ellenkeznek.“

„Hasonló fájdalmas érzékenységet gerjesztett mi bennünk az a' lekötelezés, melly fzerént az Orosz hajósereget azon Hatalmasággal való békefség fzerzés után annak visszra kell adni, és hogy az Orosz matrozok minden feltserelés nélkül hazabotsáttattak. Ehez a' gyalázatos megegyezéshez képest magoknak az Anglus hajóknak kellett a' Frantzia hadi népet ha-



zájokba vissza vinni, és annak szabad legyen mi ellenünk, és a' mi frigyos társaink ellen mingyárt hadakozni. Bizonyosan igen eleven érzékenységet gerjesztett a' Portugallusokban ez a' magunk lekötélése, a' kiket minékünk óltalmaznunk kellett vala. Arra való nézve egész alázatofsággal kérjük Felségedet, méltoztasson minékünk, és a' betsülletében, hafznában nagyon meg sértetett nemzetnek tökéletes elégtételt adni, a' megsértetődött nemzetért bosszútállani, Európa fzeme láttára ettől a' gyalázatos motsoktól megtisztítani, és azokat, a' kik annak szerzői voltak, méltóképen meg büntettetni.“

A' Londoni Magistratusnak esedező levelére következő választ adott a' Király, 's azt előttök Lord Howick által el is olvastatta.“ „A' ti hozzám és kórmányfzékemhez való hiveségtek, és fzeretetek nékem igen kedvesek, helybe hagyom, 's igazságosoknak esmérem a' ti kérésteket; hanem egyfzersmind arra emlékeztetek titeket, hogy az Angliai törvényeknek fundamentomos ágazatival ellenkezik valakit, minden előre való meg vizsgálás nélkül meg itilni. Néhány újabb történetek elegendők lehetnek volna a' ti meg győzettetésekre az eránt, hogy én mindenkor kész voltam a' vizsgálástételekre, valamennyifzer a' nemzet méltosága, és az ármadia betsüllete azt kívánták, és hogy semmi oka nem volt London városának, hogy engemet arra meg kérjen, hogy azt a' meg egyezést, melly a' nemzet reménységének 's kivanságának meg nem felel, meg vizsgáltafsam.“

Néhány Londoni újság levelek azt jegyzik meg, hogy az alatt, mig a' Londoni Tanáts a' Királynál audientzián volt, és a' Portugalliában volt Anglus



hadi népnek vezérjeik ellen instántziát adott bé, Sir Arthur Wellesley ezen armádiának fő vezérje, a' ki néhány nappal annakelőtte Portugalliából Londonba vissza tért, az audientziás házba vólt, és hogy a' Londoni Tanátsnak Király előtt való elmenetele után, a' Királlyal hosszasán beszélgettet, 's tölle igen kegyelmésen vétetett. — Hihetőképén több városok is fogják a' Londoni Tanáts nyomdokát követni, de előre is el lehet látni, hogy azok sem fognak semmit is eszközölni.

### O r o f z B i r o d a l o m.

Rigából ezeket írják. Hozzánk az a' bizonyos és örvendetes hír jött a' Finnlandiai armádiától, hogy herczeg Dolgorucky minden nap veri az ellenséget, sebesen előre nyomúl, és hogy már most azon nagy tón túl vagyon, melly a' mi armádiánk jobb szárnyának mozdulásait sokáig akadályoztatta. — General Kamenskji az ellenség bal szárnyán gyözedelmet vett, mellynél fogva kevés idő múlva el foglallya Vása városát. Az utolsó verkedésben 900 ember maradt a' tsata piatzon a' Svékusok között, 's azt lehet gyanítani, hogy a' gyakorta való veszteség által tehetetlenné tétetődik az ellenség a' mi gyözedelmes armádiánkhoz való ellentállásra.

Pétersburgból October 5-ik napján. Tegnap este, a' mi négy héttől fogva Baltis-Portban az egyesült Anglus és Svékus hajóseregektől zárva tartott kis hajóseregünk fzerentséssén és minden legkifsebb veszteség nélkül a' Cronstadti kikötőhelybe evezett. — A' napkeleti nagy szélvész az ott állott ellenséges hajósereget onnan el üzte, melly hír-



telen meg fordulván és igen kemény napnyugoti félévfzre változván, a' mi Baltis-Portban lévő 8. lineahajokból 's egynéhány fregatokból álló hajóseregünk a' természetnek ezt a' munkáját használta, a' mint mondánk Cronstadtba evezett. — Ha ez így nagyon meg táfoltatik az a' hir, melly fzerént az egyesült Anglus és Svékus hajóseregek a' Cronstadti kikötőhelyet el foglalták 's ott a' szárazra ki szállottak. — Ez az Admiral Saumarez kormánya alatt lévő ellenséges hajósereg 25 hadakozó hajóból áll, a' mellyek közt 16 linea hajó van.

A' Chanikow Admirál kormánya alatt lévő Orosz hajóseregről a' Hamburgi Correspondensnek 18-ik Octoberi darabja következő képen ír. „Ez úgy mond, a' Baltis-Porti kikötőhelynek belső részébe vonván magát a' tenger partok mellé lineába állott. A' hajóknak alsó battériáin vólt ágyúk egy oldalról a' szárazra ki vitetvén a' partokon lévő batteriákra vonattattak. Révából is sok nehéz ágyúk vitettek oda, 's illy állapotban vártak az ellenseget. Admiral Saumarez egy posta hajót küldvén az Orosz Kormányozóhoz avval kínálta meg, hogy ha hajóseregének felét által adjá, ő is meg engedi, hogy a' másik felével Cronstadtba mehessen. Erre Admiral Chanikow akként válaszolt, hogy készebb lesz az Orosz hajósereget maga kezével meg gyújtani, mint illy gyalázatos feltételre állani. Ekkor minden kisebb hajóit ki állította az ellenség, és három egész nap bombikkal és golyobisokkal lövöldöztette a' parton lévő batteriákat, de igen kevés, vagy épen semmi kárt nem tehetett azoknak. Azon közben három Svéciai linea hajók a' tenger mozdulásait ki nem álbátván el távoztak, sőt magok az Anglusok



is, mihelyt háborogni kezdett a' tenger, ne hogy hajóikat a' tenger partjához tsapják a' habok, a' tágas tengerre eveztek ki.

### Harmadzi Hír-adás.

A' Pesti Mobiliák Fabrikájának Tulajdonosai Kerner és Vogel illendő tisztelettel jelentik, hogy ők a' vásárló Publicumnak nagyobb könnyebőségére nézve, most már Temesváron és Debreczenben is szép mobiliás táraikat állítottak fel. Temesváron Város Birája Kopaer Ur Házában, a' Fő Templom piacán, a' 7 Vál. Fejedelem tzimmerű Vendégfogadó mellett; Debreczenben pedig, a' Czeglédi útzában, a' Város Háza mellett, a' Kiss Orbán Úr házában; vásárokon kívül pedig Lestán Péter Kereskedő Urnál találtatnak ezek a' mobiliák.

Ezen Fabrikáknak felállítói tellyes tehetségek fzerént azon iparkodtak, hogy a' tisztelt Publicumnak magok eránt való bizodalmát egész mértékben meg nyerhessék. Arra való nézve, a' fent említett mobiliás táraikat, és magok fabrikájokat is mindenféle szép mobiliákkal annyira fel ékesítették, hogy mindenek, a' kiknek azoknak vásárlásokra kedvek leszen, mind a' vásároltatandó szép és jó munkákkal, mind pedig azoknak árokkal tökéletessen meg fognak elégedni, mivel azokban mindenkor válogatott Anglus és másféle Kanapékat, Páfosokat, Pirutzokat, az azokhoz tartozó kar székekkel, mellyek atlasszal, selyem materiákkal, tztz kattonnal, kazemirral, és bőrrel vannak bé boritva, bővséggel találhatni.



Ennekfelette szép Secretáriusokat, író Com-  
modokat, Toiletteket, Trimaux, Garderob és fe-  
jér öltöző tartó almáriomokat, asztalokat, nyofzo-  
lyákat, különbkülömbféle fából készült vizellő  
edény tartó almáriomotskákat, igen szép tükröket,  
lufztereket, ékes falra való villogó kövekkel rakott  
és arannyal bronzirozott falra való gyertyatartókat,  
's több e'félét lehet nállok kapni. — E' mellett  
asztalra való gyertyatartókkal, talpas és falonfüggő,  
különbkülömbféle betses fából, és alabastrom kö-  
ből készült órákkal, Toilettekkal, (dámaknak való  
öltöző asztalkákkal) útra való iskatolákkal, affzonyi  
ékeségeket tartó, és játékhöz való ládatskákkal,  
különbkülömb formájú, vagy alabastromból, vagy  
tündöklő üvegekből készült asztali készületekkel,  
virágtartó edényekkel, mindenféle betses fából ké-  
szült Fortepianosokkal, ágy-terítőekkel, kályha mel-  
lé és gyertya világ ellen való árnyéktartókkal, szép  
formájú szobák padolására való szőnyegekkel, egy-  
szóval, mindenféle eszközökkel, mellyek a' szobák-  
nak fel ékesítésekre meg kívántatnak, bőven szol-  
gálhatnak. Végtére valamint a' Pesti Fabrikában,  
úgy Temesváron is mindenkor olly alkalmatos tape-  
tzirozokat tartanak, a' kik a' szobaikat ki tapetzi-  
rozni akaró Uraknak mindenkor kéfzék lesznek szol-  
gálni.

Utollyára arra kötelezik magokat a' fent neve-  
zett Mobiliák Fabrikájának Tulajdonosi, hogy ők  
minden hólnapban a' leg szebb, 's a' leg jobb izér-  
zésű Anglus és Frantzia Országi új találmányokkal  
fognak a' Magyar Publicumnak szolgálni.



# V. T O L D A L E K.

Költ Sz. András Havának 7-dik napján  
1808. e f z t e n d ő b e n.

---

A' Ludovicea Katona Akadémia számára adakozó  
Jóltévőknek további laistroma.

Bézsán István, Wefzprem Vármegyei Tábla Bíró és Ablegatus . . . . .	1000
Majthényi László, Kir. Tanácsos, Hont Vár- megyei Ablegatus . . . . .	1000
Zichy Mihály Mozsony Vármegyei Vice-Ispán és Ablegatus . . . . .	1000
Frideczky Ferencz, Székes Fejérvári Kano- nok, és az oda való Kaptalannak Ablegatusa.	1000
Sober János Evangélista, Posonyi Prépost	2000
Collorédó Grófné . . . . .	4000
Vass Pál, Székes Fejérvár Sz. Kir. Város Ablegatusa . . . . .	1000
Skenderovich Brunó, Maria Theresiopel Sz. Kir. Város Ablegatusa . . . . .	1000
Lénárd Márton, azon Sz. Kir. Városnak Ab- legatusa . . . . .	1000
Albert, Saxoniai Királyi és Tefséni Herczeg	30000
Gr. Zichy Károly . . . . .	8000
Ifj. Gróf Eszterházy Ferencz . . . . .	6000
Vilt József, Györi Rűspök . . . . .	3000
Gr. Pálffy János és Ferentz . . . . .	10000
Gr. Berthold Antal . . . . .	2000
Bencsik Ferencz, Bars Vármegyei Ablegatus	1000
Kovacs Janos, Gr. Pálffy Antal és Miklós ifjú Grófoknak nevelője . . . . .	1000



Gr. Csáky Sándor és Károly, két testvér atyáfiak	3000
Boronkay Imre, Kir. Tanácsos	1000
Spányi András, Marchio Pallavicini Edvárd képében	3000
Gr. Ferraris József	6000
Gr. Forgács László	1000
Gr. Sauer Kajetán, N. Váradai Nagy Prépost	2000
Turopolyai Gróf, és Ablegatus Zdenzai Antal	1000
Semsey András, Cs. Kir. Status Consiliarius, és Abaújvármegyei Fő Ispán	5000
Szécheny Sándor, Camerae Praeses	3000
Herczeg Preczenheim	4000
Gr. Bethlen László	2000
Varga István, néhai Gr. Zichy János Eöz- vegyének, izületett B. Lusinszki Tré- ziának, 's fiának Gr. Zichy Jánosnak Plenipotentiaribus, azoknak képekben	10000
Gr. Erdődy Sándor	3000
Verzár Márton, Nákó József képében	5000
Sz. Györgyi Horváth Zaigmond, Békés Vár- gyei Fő Ispán	3000
Plathy Pál	1000
Gr. Révay Ferencz, hólta napjáig minden esztendőben	100
Marczibán István, Cs. Kir. belső Tanácsos.	50000
Gróf Cziraky Antal Esztergom Vármegyének Administratora, Cs. Kir. Udvari Consilia- rius, és a' Fels. Kir. Udvari Magyar Can- cellarian Referendarius	4000
B. Laffert Vince	2000
Gr. Apponyi Antal, a' Kir. privilégialt Ma- gyar hajós Társaság nevében	12000



Gr. Kollonics László, Kalocsai Érsek . . . 13000  
 Bár. Perényi Imre, Batsi Püspök és N. Szom.  
 bati nagy Prépost, mindjárt . . . 500

Ezután minden esztendőben . . . 100

1. Jegyzés. A' IV-dik Tóldaléknak 28 lapján mások után azt irtuk, hogy Gr. Batthyán Károly az egész familia képében 24 forintot igirt volna ezen katona Akadémia számára. Bizonyosabb tudósításból tudjuk, hogy azon summát tsak maga részéről igirte.

2. Jegyzés. Méltos. Kámánházy László Váczi Püspök Eö Nagysága fellyebb tett igiretét még avval is meg tetézte, hogy mihelyt ez a' Katona Akadémia fel áll, azonnal 100 akó bort, 50 mérő életet, 's 50 öl tűznek való fát fog annak adni.

\* \* \*

### Nemes Magyar Hazánk hajdani dolgait tárgyazó Tudósítás.

Ezen folyó 1808-dik esztendőnek tavasz elején, ö Császári, 's Királyi Fő Herczégének Magyar Ország Nádor-Ispányának a' T. N. Pest Vármegye rendes Orvoisa Retteg Ferencz Ur által tudtára adatott, hogy Szent-Endre névü, Felséges Udvari Kamara' városában, melly Ó-Budától egy mért földre távul vagyon, találtattak légyen némely Római régiségek, a' mellyeknek megvizsgálásokra ö Császári Herczégé a' Litteraturának előmozdítására való iparkodásából mingyárt Tekintetes, és Tüdos Miller Ferdinánd Jakob Afsefor



Urat, és a' Magyar Országai Könyvháznak nemzeti Tárnokját ki-küldötte, a' ki is azokról ezen választ tudósításképpen hozott:

„A' midön Toth-Liptsei Pajor Káspár Ur, az Orvosi Tudományak Doctora a' maga házában, a' melly a' Városnak bemenetelén a' Sz. Endrei hegyeknek alján olly móddal épült, hogy annak első emeletéből a' folyósó által az kertben menedek vagyon, ugyan abban az ereztekről való viz tsorgásoknak felfogására egy mélyebb gödröt tsináltatna, véletlenül a' Munkások négy lábnyi mélységben olvasztot vashol lévő darabakon, és némelly fazékas munkából készült eszközökön kívül, a' mellyek többnyire veres színűek valának, hat Római Régiségeknek maradványaira is akadának, a' mellyek egy halomban öfzve hanyva valának, és Severus Alexander Császárnak idejét, és Aquineum városának helyhetését mutatják, a' melly fekvéséről már huszon nyolcz esztendővel ez előtt a' leg tudosabb Férfiak között ugy mint: Szalágyi István, és Schönvisner István Fő Tisztelendő Urak között vetélkedés vala.“

„Ezen töllem szorgalmatosán megvizsgáltatott, és megnézetett kövek, hogy régentén nem azon a' helyen valának, a' mellyről most kiásattattak, hanem külömbféle helyekről, és talán már a' Magyar Királyok uradalmok alatt öfzve-hordatattak, és közbejárulván valamelly ellenségnek bérohánása, tűz, földindulás, vagy más időnek viszontagsága, mind öfzve omladtak, vagy egy gödörben batorság végett behányattak, az én vélekedésem.“

„Azon Töredényekből, a' mellyek azon formájul, a' millyenek az Herkulanumból kiásatattak,



minden iparkodás mellett, egy edényt se lehetett öfzve.fzedni. Illyen nemüeket, 's Magyar Országban kiásattakat bir Pesten a' maga Gyűjteményében Jankovits Miklos Ur. "

„A' Köveknek, és Ofzlopoknak felöl irások is, minek előtte a' földbe tétetettek, annyi visszontagságokat szenvedni láztatnak, hogy nem tsak betük, hanem egész szavak, és sorok is szánfzándékkal eltöröltettek. — Mindazonáltal azoknak értelmét már ez előtt Buda, és Székes Fejérvár között találtatott illyen nemü mértföldi Ofzlopokból ki pótolni lehet.“

„A' leg nagyobb ofzlop magoságában kilencz láb, az által méröje pedig egy lábnyi, és hat ujnyi ezen felöl iráfsal

IM. CAES

„a' két középbéli sorok olvashatatlanok

PRNV . . GERM  
 MAX DACICO M  
 AX SARM. MAX  
 PONT MAX TRIB  
 POTE . . COS PPO  
 ET IMPER . . .  
 . . . GERM  
 MAX DACIC. MAX  
 SARM MAX . .  
 . . CAES PF  
 AVG AB AQ MP  
 VIII

„A' második ofzlop igen tsonka, a' mehelynek által méröje egy lábnyi, és két újnyi, hoízfza pedig hat lábnyi, és négy ujnyi. Ezen láztatnak következő betük:

IMP. CAE



„négy sort nem lehet olvasni: a' többi így következik:

P F  
 . . . . . AVG  
 P. MP. P. P. AR  
 A. Q. M. P.  
 VIII.

„Az harmadik meg vagyron rontva, a' mellynek hofzfza hasonlóképpen hat lábnyi, és négy újni, által mérője pedig egy lábnyi, és két ujnyi. Ezen látzatik:

I. MP. CAES.

„Ezután közetkeznek három egészlen elrontott sorok

INV P F AV  
 G PONT MA  
 X TRB PPP  
 COS PRCOS ET  
 IMP . . .

„Itten ismét három ki vakart sorok következnek

CAE P F AVG  
 AB AQ MRVIII

„A' negyedik oszlop hofzfza öt és fél lábnyi, által mérője pedig az gömbölyüségének tészzen egy lábot, és két ujjat. A' tetejétől mérvén alól egy lábíg, vagyron nem egész közepig egy négy ízegü Tábla, mellynek hofzfza két lábnyi, és három újni, és egy lábnyi, hat újni a' fzele, a' mellyen ezen felől iras vagyron:

IMP. CAES  
 M AVRELII.  
 S. SEVERVS  
 ALEXANDER



P. F. AVGVST  
 PONT. MAXI  
 MVS. TRIB.  
 POTESTA  
 VIILCOS — PP.  
 RESTITVIT.

„Ezen tábla alatt a' két lábnyi hofzfza göm-  
 bölyüségére ez vagy on írva:

A. BQ. MP.  
 VIII.

„a' kilenczedik sorban a' — vonás alatt a' Consu-  
 „laris esztendő hibázik.

„Ezen négy mértföldi ofzlopokon kívül vagy on  
 még egy négy fzegü kö, a' mellynek ugy hofzfza,  
 mint széle két lábnyi, és két ujnyi, vastagsága pe-  
 dig egy lábnyi, és kilencz ujnyi. A' teteje el-tört,  
 azért felől írásnak betüi az első sorban tsak félig  
 meg-vagynak, a' többieknek fogyatkozásával:

AVG. PON.  
 MAX. TRIB.  
 POTESTATIS  
 M — SS COS — PP.  
 COH. I. X N. S. S. S.  
 DEVOTA. NV  
 MINI. EIVS.

„Az hatodik Kö pedig négy fzegü, a' hofzfza  
 négy lábnyi, széle pedig két lábnyi, és harmadtél  
 ujnyi, egy lábnyi, és kilencz ujnyi vastag, ezen  
 még következendök olvastatthatnak:

IMPERAT  
 — — —  
 AVG . . . AT  
 D. N. INVICTI



IMP. SEVERI.  
ALEXANDR.  
P. F. AVGVSTI  
ET CASTRORVM  
COH. I. X. N. S. S. S.  
DEVOTA. NV.  
MINI. EORVM

„Gondom léfzen, hogy ezen régiségeknek értelme egészen visszahozatafson, és azok meg világo-  
sitáfsanak, és magyaráztafsanak azon ezekről elké-  
szitetendő Dissertatioban, a' melly idővel ki-  
adandó Acta Musei Hungarici között az első  
Kötettben fog találtatni.

„Ezeknek, több közre botsajtott munkairól  
a' Tudosok között esméretes Birtokofsa a' lerajzolt  
Római emlékeztető jeleket önként a' Magyar Mu-  
seumnak ajánlotta. Most pedig Tehel Lajos Ur-  
ral az Orvosi Tudománynak Doctorával, és Ó Buda  
Királyi Korona Várofsának rendes Orvofsával egyes  
erővel iparkodik egy Romai pénzeknek gyűjteményét  
felállítani, a' mellyek nem más helyüt, hanem tsak  
Ó Buda, és Szent Endre között fekvő határban ta-  
láltattnak. Irtam Sz. Endrén Majusnak 6. dikán 1808.

M. \* \*

Ö Tsászári, 's Királyi Fő Herczegsége Orfzá-  
gunk Nádor-Ispánya kezéhez vévén Bibliothekarius  
Urnak ezen jelentését, azonnal T. N. Pest Várme-  
gyénél rendelést tenni méltóztatott, hogy ezen Ré-  
giségek minden hallasztás nélkül Pestre hozatafsanak,  
és addig is, még a' Magyar Museumnak építése el-  
kezdődik, az Ország Könyvtárában letétefsen, a' hol  
is azokat most minden nap látni lehet.